

5. Adams S. Integrated Reporting: An Opportunity for Australia's Not-for-Profit Sector / Sarah Adams, Roger Simnett // Australian Accounting Review. – 2011. – Volume 21, Issue 3. – P. 292-301.

6. Busco C. Redefining Corporate Accountability through Integrated Reporting / Cristiano Busco, Mark L. Frigo, Paolo Quattrone, Angelo Riccaboni // Strategic Finance. – 2013. – P. 33-41.

7. Eccles R.G. Accelerating the Adoption of Integrated Reporting / Robert G. Eccles, George Serafeim // CSR Index 2011. Editors Francesco de Leo & Matthias Vollbracht. – P. 70-92.

8. Integrated Report 2013. Financial and Non-Financial Performance : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sapintegratedreport.com/2013/en/>

УДК 657.01

ВИЗНАННЯ ДОХОДІВ РИНКІВ: ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

Ф. Ф. Макарук

Львівська комерційна академія, вул. Туган-Барановського, 10, м. Львів, Україна, 79005, e-mail: automfff@ukr.net

В умовах сучасного ведення бізнесу при складанні плану реалізації товарів чи надання послуг ринками (суб'єктами господарювання) на перспективу (майбутні періоди) найважливішу роль відіграє планування доходів. Зіставлення запланованих величин доходів з фактичними показниками допомагає в прийнятті обґрунтованих рішень управлінському персоналу ринку. При управлінні доходами важливе значення має структуризація ринків за центрами відповідальності за певними видами доходів, за територіальними сегментами одержання доходів підприємства тощо.

Доходи – це ключова економічна категорія, без якої неможливе формування прибутку ринку. Фундаментальною проблемою сучасної теорії та практики обліку доходів є дослідження питання методів оцінювання й підходів до визнання доходів. Облік доходів регулюється нормативно-правовими актами бухгалтерського обліку та податкового законодавства, які по-різному тлумачать цю категорію, а тому в практичній діяльності бухгалтерських служб підприємств ринків часто виникають проблеми стосовно їх визнання, класифікації та відображення на рахунках обліку.

Одним з елементів при розрахунку оподаткованого прибутку підприємств ринків є дохід, тому доцільним є розгляд та порівняння визнання і відображення у фінансовій та податковій звітності доходу, визнання основних розбіжностей між ними та виявлення причин, що призводять до цих розбіжностей.

Так, згідно з Н(С)БО 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” доходи – це збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників) [1]. Наведене визначення є узагальненим і відображає сутність доходів, отриманих як у межах країни, так і закордоном, проте у Податковому кодексі України міститься поділ доходів: з джерелом походження з України

та з джерел за межами України. Враховуючи специфіку діяльності ринків та орієнтацію їхньої діяльності на внутрішній ринок розглянемо визначення доходу отриманого в Україні. У п. 14.1.54 Податкового кодексу зазначено, що такий дохід – це будь-який дохід, отриманий резидентами або нерезидентами, у тому числі від будь-яких видів їх діяльності на території України ..., у тому числі, але не виключно, доходи у вигляді: процентів, дивідендів, ...; доходів від надання резидентам або нерезидентам в оренду (користування) майна, розташованого в Україні, ...; доходів від продажу рухомого та нерухомого майна, доходів від відчуження корпоративних прав, цінних паперів; ... заробітної плати, інших виплат та винагород, виплачених відповідно до умов трудового та цивільно-правового договору; доходів від зайняття підприємницькою та незалежною професійною діяльністю [2].

Отже, поняття доходу в податковому законодавстві все ще є не стільки “очевидним” і регламентованим, як в бухгалтерському обліку. Проблемні ситуації з обліком доходів підприємств ринків виникають у зв'язку: із спробою мінімізувати податкові витрати; через нечіткі формулювання в укладених сторонами господарських договорах; при неоднозначній інтерпретації положень, сформульованих у нормативних і законодавчих документах, а також при здійсненні угод, які передбачені законодавством, але не є звичайним видом діяльності для конкретного ринку.

Вважаємо, що надходження коштів чи покращення активів може визнаватись на підприємствах ринків як дохід, проте отримання коштів в рахунок майбутніх періодів хоча і збільшує активи, однак ще не є заробленими доходами ринків. Тому необхідно встановити перелік елементів, які входять до складу доходів і відобразити ці норми у Положенні про облікову політику ринків, оскільки різні елементи визнання доходів створюють додаткові труднощі при формуванні інформації в фінансовій і податковій звітності та унеможливають їх порівняння.

Незважаючи на проведену податкову реформу (спроби гармонізувати податковий і бухгалтерський облік), результати якої впроваджено 1 січня 2015 р. Законом № 71 [3], все ж таки існують суттєві відмінності як і у визначенні основних термінів, так і у організації та веденні обліку за нормами бухгалтерського обліку і податкового законодавства, а це в свою чергу призводить до виникнення різниць (податкових). Відповідно до прийнятих змін, такі різниці повинні розраховувати і відповідно коригувати фінансовий результат ці платники податку на прибуток, у яких річний дохід від будь-якої діяльності (за мінусом непрямих податків, зокрема акцизу та податку на додану вартість) за останній річний звітний (податковий) період перевищує 20 млн. грн.

Таким чином, чітке ведення окремого обліку доходів за нормами бухгалтерського обліку і податкового законодавства відсутнє, оскільки законодавчу норму “до складу доходів податкового обліку включається...” замінено “фінансовий результат до оподаткування збільшується/зменшується”. За результатами дослідження близько 10 % ринків (системи споживчої кооперації та інші) відповідають наведеним вище критеріям, тому для цілей визначення об'єкта оподаткування будуть здійснювати такі коригування.

Список використаних джерел

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку “Загальні вимоги до фінансової звітності” : наказ Міністерства фінансів

України від 07.02.2013 р. № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

3. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи : Закон України від 28.12.2014 р. № 71-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/71-19>.

УДК 657

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РОЗРОБКИ: ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ

Т. Я. Сенчук

Львівська комерційна академія, вул. Туган-Барановського, 10, м. Львів, Україна, 79005

Важливим аспектом в застосуванні системного підходу в управлінні витратами на дослідження та розробки є визначення переліку єдиних статей витрат за якими і здійснюватиметься їх формування за кожним центром відповідальності. Це дасть можливість мати обліково-контрольній службі адекватну систему інтегрованого аналітичного обліку витрат за якою здійснюється ефективний контроль, регулювання та аналіз відхилень від встановлених норм і бюджетів за центрах їх відповідальності.

Основними складовими системи обліку витрат на дослідження та розробки можна визначити види і елементи витрат, робочий план рахунків, який деталізує інформацію та узагальнює її у системі, а також інформацію, яку в якості вхідних даних формують на основі первинних документів, узагальнюють в реєстрах, як результат обліку та акумулюють в подальшому у звітності.

Система сучасного обліку є складовою структурних елементів, зв'язків та дій. Функція зворотного зв'язку дає змогу зрозуміти, що система обліку акумулює та передає інформацію зворотного зв'язку (інформація про фактичні витрати на дослідження та розробки). Основними складовими інформаційної системи зворотного зв'язку в бухгалтерському обліку в якості входу є неупорядковані дані, процесу – обробка даних, виходу – впорядкована на замовлення відповідного рівня користувачів інформація.

Запропонована методика системного підходу в управлінні витратами на дослідження та розробки є ефективною також в застосуванні при організації внутрішнього контролю. Це на нашу думку, сприятиме розмежуванню відповідальності за виникненням витрат, а отже і його посиленню, що позитивно впливатиме на кінцеві показники діяльності. Внутрішній контроль має істотний вплив на виявлення та мобілізацію внутрішніх резервів підприємства, що є важливим фактором підвищення ефективності і покращення якості роботи, виявлення причин виникнення тих чи інших невиробничих втрат, зменшення їх впливу на результативність фінансово-господарської діяльності підприємства.